

[Løvig Simonsen]

ikke tilstrækkelige. Det mener jeg miljøministeren også har været inde på, så der er altså nogle ting, der skal strammes op. Og når ministeren gør opmærksom på, at førstegangsplanlægningen skal være færdig, inden de enkelte dele af lovforslaget træder i kraft, er vi klart enige, fordi så har vi den rækkefølge, vi gerne vil have, som også blev påpeget sidste år.

Men der står også i forslagets bemærkninger til § 7, at når loven er trådt i kraft, har de hidtidige sektorplaner samme retlige status som planlægning vedtaget efter lovforslagets bestemmelser. Det vil sige, at de godkendte planer bl.a. ikke er formelt bindende for amtsrådene. Og dér er det, jeg godt vil spørge ministeren: vil det ikke kunne medføre, at amterne kommer lidt let over førstegangsplanlægningen? Jeg vil sige til ministeren, at her skal der strammes op, således at der kommer et klart budskab til amterne om, at denne førstegangsplanlægning er vital, for det er faktisk den, der er grundlaget for den videre planlægning i amterne.

Leif Hermann (SF):

Jeg vil også takke ministeren for den imødekommethed, som jeg syntes i hvert fald at kunne spore i ministerens bemærkninger til nogle af os.

Jeg vil gerne tage fat på recipientkvalitetsplanproblemet endnu en gang. Ministeren siger, at planerne har været formelt bindende, og nu ophæver man en formel binding. Men hvad vil det sige, at noget er formelt bindende? Vil det sige, at det ikke er reelt bindende, forstået på den måde, at man ikke har rettet sig efter de planer, man har vedtaget, at man ikke har ønsket, at de egentlig skulle have nogen særlig fremtid, og at man derfor har tilladt overskridelser på enkeltudledninger i forhold til de recipientmålsætninger, man har haft? Er det det, ministeren mener med, at de kun har været formelt bindende?

Hvis det er det, ministeren mener, så er det vel noget af en resignation at sige: da de dér abekatte ude i kommuner og amtskommuner jo alligevel ikke retter sig efter det, de har vedtaget, så kan vi lige så godt lade være med at sige til dem, at de skal rette sig efter det, og det gør man enklest på den måde, at man ophæver bindingerne. Det kan man ik-

ke, hvis det er et miljøhensyn, der ligger bagved.

Det andet spørgsmål i den forbindelse, jeg vil stille til ministeren, er: hvordan bærer man sig ad med, som der står i aktionsplanen for Havet omkring Danmark, at udbygge spildevandsrensningen frem til udgangen af 1990 i overensstemmelse med de recipientkvalitetsplaner, der er under vedtagelse, når 1) disse ikke skal være bindende, 2) spildevandsplanerne heller ikke skal være bindende i forhold til recipientkvalitetsplanerne? Så må man nok sige, at der ikke er meget hold i den del af aktionsplanen for vores udmærkede hav.

Endelig vil jeg sige tak til ministeren for, at han har igangsat et udredningsarbejde sammen med Industriministeriet om mulighederne for at tilbageføre kompetencen til amtskommunerne, når det drejer sig om dagligvareforsyningen inden for regionen. Det kan der jo være behov for.

Miljøministeren (Chr. Christensen):

Der er her rejst nogle problemer, som trænger til en meget grundig drøftelse i udvalget. Spørgsmålet er, om vores amtsråd får tillagt tilstrækkelig bindende regler, og det er et problem, som jeg meget gerne vil tage op i udvalget.

Hermed sluttede forhandlingen.

Afstemning

Lovforslagets overgang til anden behandling vedtoges uden afstemning.

Fjerde næstformand (Ole Vig Jensen):

Jeg foreslår, at lovforslaget henvises til miljø- og planlægningsudvalget. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Den sidste sag på dagsordenen var:

13) Første behandling af lovforslag nr. L 36:

Forslag til lov om ændring af lov om kemiske stoffer og produkter.

Af miljøministeren (Chr. Christensen).

Lovforslaget sattes til forhandling.

Forhandling

Hjortnæs (S):

Miljøministeren har overrasket mig meget med dette lovforslag. Det er ikke positivt. Overraskelsen går faktisk på, at jeg er forundret over, at ministeren overhovedet tør præsentere et forslag med dette indhold for Folketinget efter de meget indgående drøftelser, vi har haft, bl.a. under en forespørgselsdebat i foråret, hvor der blev vedtaget en dagsorden, som klart sagde, at nu skal vi have forbruget af bekæmpelsesmidler bragt ned. Jeg tør næsten ikke engang læse det op her fra Folketingets talerstol, det kunne jo blive misforstået, når man tænker på de sidste dages debat, men alligevel:

»Som det næste led i opfølgningsen af dagsordenen er jeg ved at udarbejde en handlingsplan om nedsættelse af forbruget af bekæmpelsesmidler.«

Det er, hvad ministeren kan tage sig sammen til at meddele Folketinget om forbruget af bekæmpelsesmidler.

Ministeren har tidligere omkring godkendelsesbeføjelser sagt, at godkendelsesperioden skulle være 5 år, og at man inden for 3 år skulle have de gamle midler med. Men hvad gør ministeren nu? Nu præsenterer han sandelig et forslag for os, hvor han siger, at vi ikke kan klare det med de personaleresourcer, vi har, på 5 år, så nu må vi sige 8 år. Vi kan ikke klare det med de personaleresourcer, vi har, på 3 år for de gamle midler, så nu må vi altså sige 5 år. Det er igen ministerens besparelsesfilosofi; hensynet til miljøet og hensynet til det reelle behov spiller tilsyneladende ingen rolle for ministeren.

Jeg forstår faktisk ikke, at ministeren tør. Jeg kunne måske også strække mig til at sige, at jeg egentlig har ondt af ministeren, for jeg har ingen grund til at betvivle, at ministeren mener det, ministeren normalt siger i samråd og i taler ude omkring i landet, ved Ringkøbing Fjord og andre steder, hvor ministeren taler varmt om miljøet og viljen til at gøre noget ved det.

Men når det kommer til konkret handling, så får man det indtryk, at ministeren er helt uden indflydelse. Så er det ikke længere i Miljøministeriet, tingene afgøres, så er det i Landbrugsministeriet – og landbrugsministe-

ren behøver ikke engang at være i sit ministerium, hun kan sidde nede på sit gods og klare tingene pr. telefon – det er ufatteligt. Jeg forstår ikke, at miljøministeren finder sig i det.

Det her er ikke stærkt nok for Socialdemokratiet, slet ikke. Ministeren kender vore synspunkter; vi har tidligere klart givet udtryk for dem. Vi mener, at der er visse bekæmpelsesmidler, som bør forbydes, nemlig de stærkeste giftige midler, vi har. Vi har tidligere talt om behovet for at indføre en bemyndigelse til ministeren, så vi kan få regler om randsprøjtning, og vi kan sikre, at der ikke bliver sprøjtet forebyggende, men at der først sprøjtes, når skaden er sket osv. Vi har mange gode ideer, som vi med bedrøvelse må konstatere at ministeren ikke har taget hensyn til. Det er jeg ked af.

Jeg håber, at vi under de videre drøftelser i udvalget igen kan få et positivt samarbejde med ministeren om en alvorlig opstramning af dette forslag; det er der bestemt behov for. Vi er gennem flere eksempler blevet belært om, at de alvorlige miljøproblemer oftest er en konsekvens af, at vi har taget alt for let på tingene. Som sagt ønsker Socialdemokratiet et langt stærkere indgreb over for forbruget af bekæmpelsesmidler end det, miljøministeren her har foreslået.

Og nu glæder jeg mig så specielt til at høre hr. Ahlmann-Ohlsen. Jeg ser, at han ikke er i salen, men jeg håber da, at han tager ordet i denne debat. Hr. Ahlmann-Ohlsen forsømmer jo ikke nogen lejlighed til at fortælle, hvor miljøbevidst regeringen og specielt de konservative er blevet. Måske kan hr. Ahlmann-Ohlsen derfor hjælpe miljøministeren med at stække partiet Venstre og landbrugsministeren, eller skal vi igen opleve en situation, hvor det er partiet Venstre og landbrugsministeren, der stækker hr. Ahlmann-Ohlsen og miljøministeren?

Skrunsager Skau (V):

På firkloverpartiernes vegne skal jeg sige, at lovforslaget, hvis hovedsigte er at nedbringe forbruget af værnsmidler, der er skadelige for sundhed og miljø, til det absolut nødvendige, skal hilses velkommen af firkloverpartierne.

Regeringspartierne arbejder bevidst henimod et bedre miljø gennem foranstaltninger,

[Skrumsager Skau]

som inddrager de pågældende erhvervsudøvere og den bedste sagkundskab i et samarbejde. Der er altså ikke tale om en hovsapolitik eller panikforanstaltninger, som senere viser sig kun at have ringe virkning.

Erhvervet har jo allerede taget fat på dette område bl.a. ved en handlingsplan, som landbrugets udøvere tog initiativet til i foråret 1986, og som betyder en revurdering af de værnsmidler, der anvendes. Planen bygger på at skaffe bedre uddannelse og rådgivning om skadetærskler, om behovsbehandling og om nye værnsmetoder, således at forbruget af værnsmidler kan nedbringes, og det har vi allerede set resultater af i det seneste år, hvor forbruget af værnsmidler er reduceret ganske betydeligt.

Ministerens lovforslag betyder, at betingelserne for godkendelse af værnsmidler bliver skærpet, og såfremt der findes andre midler med en lavere grad af farlighed og en hurtigere nedbrydning på markerne, vil det blive vanskeligt at få godkendt et farligere produkt.

Der sker en meget hurtig udvikling på det forskningsmæssige område, hvor nye midler bliver udviklet, og her er det meget vigtigt, at der gennemføres en procedure og en afprøvelse, der sikrer en virkelig hurtig godkendelse af nye produkter, dog selvfølgelig på fuldt forsvarligt grundlag. Det er noget, som de fire partier vil opfordre ministeren til at lægge særlig vægt på.

Forslaget om en løbende revurdering af de forskellige stoffer hvert 8. år, eller rettere sagt at tilladelsen kun gives for 8 år ad gangen, synes også at være hensigtsmæssigt og vil bevirke, at forskningen vil intensivere udviklingen af stadig nye og bedre produkter.

Afgiften og omlægningen af afgiften som foreslået, som skal dække de løbende omkostninger ved selve administrationen og forsøg, er jo på linje med regeringens almindelige politik om indkomstdækkende virksomhed, og det skal blive derved. Samtidig skal der selvfølgelig bruges midler til oplysningsvirksomhed og uddannelse i anvendelsen af disse midler.

Jeg tror, at vi skal holde os langt væk fra den tro, at forbruget af disse midler kan begrænses ved hjælp af prohibitive afgifter. Det er bedre at få skabt en bred forståelse for de hensigter og de mål, vi har, i stedet for at anvende afgifter. Med afgifter ser udøverne

alene på dem som et problem og handler ikke med en ansvarlig indsats.

Med disse ord kan de fire regeringspartier tilslutte sig forslaget.

(Kort bemærkning).

Hjortnæs (S):

Jeg synes, det er meget interessant, at Det Konservative Folkepartis miljøpolitiske ordfører, hr. Ahlmann-Ohlsen, ikke deltager i denne debat. Det kan man jo tolke på forskellig måde. Jeg ved ikke, om det er muligt at få formanden for den konservative folketingsgruppe til at bekræfte eller afkræfte, om Det Konservative Folkeparti har deponeret sin miljøpolitiske holdning hos partiet Venstre. Det kan være en ganske vigtig meddelelse at få frem ved denne lejlighed, når man tænker på, hvad hr. Ahlmann-Ohlsen har sagt ved forskellige lejligheder til offentligheden.

Så jeg vil gerne spørge formanden for den konservative folketingsgruppe, om det virkelig forholder sig sådan, at Det Konservative Folkeparti har mistet mælet i miljøpolitiske spørgsmål og har deponeret både sin taleret og beslutningsret hos partiet Venstre.

Gade (SF):

Jeg kan ikke svare på hr. Hjortnæs' spørgsmål; men jeg kan jo konstatere, at den såkaldte firkløverpartiregering – som hr. Skrumsager Skau havde lidt vanskeligt ved at udtale – efterhånden ligner et firkløver, der har fået en omgang round-up her ved efterårstide. Jeg tror, at hr. Skrumsager Skau kender så meget til landbrug, at han ved, hvordan kløver så ser ud.

Jeg vil i øvrigt henvise til den ordførertale, der var sidste gang, og så vil jeg, for at fortsætte den diskussion, vi havde her sidste gang, citere fra Politiken i dag fra en artikel af bl.a. Arne Helweg fra Planteværnscenteret:

»Yderligere bør visse pesticider ikke anvendes på sårbare jorder, og specielt bør man overveje anvendelsen om efteråret, fordi der på denne årstid er særlig risiko for udvaskning.«

Artiklen handler om, at sprøjtegift i grundvand er en reel fare. Det, som vi andre har set i lang tid som en mulighed, at sprøjtegifterne ville ende i grundvandet, er nu be-

[Gade]

kræftet, måske nok i lidt forsigtige vendinger, men når man kender Planteværnscenteret og den måde, det udtaler sig på, så er det faktisk bemærkelsesværdigt og bemærkelsesværdigt stærkt, at den artikel er placeret i Politiken i dag. Jeg tror ikke, det er tilfældigt, og jeg synes, at vi, der er skeptiske over for indsatsen og mener, at der skal mere til, skal tage det som et håndslag om, at det lovforslag, der ligger her, ikke er tilstrækkeligt. En lang række midler skal forbydes, og det skal ske hurtigt. Men det, der her lægges op til, er, at man måske ikke engang kan nøjes med det, men at man oven i købet skal ud og regulere yderligere.

Så kommer det spørgsmål, som vi diskuterede sidste gang, nemlig at pengene til det her skulle komme fra afgiften. Landbruget har offentliggjort deres egen – hvad er det nu, de kalder det dér, når de ikke vil lave så meget, en handlingsplan hedder det. Og det interessante ved den plan er, at man laver en aftale med industrien, Agrokemisk Forening og landbruget om, at man skal lave en fond, så man kan få forsket. Man kan da sige, at landbruget selvfølgelig gerne må alliere sig med dem, der i nogen grad vil være hovedfjenden i den slags spørgsmål, hvis de vil det. Men vi mener selvfølgelig, det er helt utilfredsstillende. Den forskning og den satsning på forskning og viden, som der også her skal sættes penge af til, skal selvfølgelig ske i offentligt regi.

Men det interessante er, at landbruget faktisk er indstillet på at bruge flere penge end ministeren. Det er det bedste argument, jeg har set for, at ministerens forslag er helt utilfredsstillende og slet ikke virker. Der er alt for få penge i det her, hvis man vil klare bare nogle af forskningsopgaverne, og hvad så med det, som hr. Skrumsager Skau nævnte: bedre uddannelse og vejledning, hvordan løser vi det problem uden penge? Det hjælper jo ikke – det må selv Venstre til at lære – bare med ord i de her sager. Der skal både handling og penge til.

Det, der så slet ikke er rejst, er at bruge afgiften som styringsmiddel til at nedsætte forbruget, og det er SFs politik. Vi vil arbejde for, at disse ændringer kommer ind, og at de helt oplagte urimeligheder i forbindelse med offentliggørelsen fra landbruget, som vi kan se i forbindelse med den artikel, jeg har citeret fra Planteværnscenteret, kommer

stærkt frem i udvalgsarbejdet. Det er jo også op til Det Radikale Venstre, om vi får strammet det her op, så det sammen med alt det andet, vi skal til med sprøjtefri zoner, certifikater, giftbog osv., ligner en plan for nedbringelse af risikoen og nedbringelse af forbruget.

Dagmar Mørk Jensen (RV):

Også med dette forslag er der tale om gennemførelse, og i hvert fald til en vis grad i modsætning til hr. Hjortnæs og hr. Gade har Det Radikale Venstre den opfattelse, at der er tale om skærpelse på en hel del områder. Det er muligt, at samarbejdet med diverse regeringer i årenes løb har gjort os mere nøjsomme i vore forventninger, men alligevel.

Der skaffes lovgrundlag for en ny godkendelsesprocedure for de gamle stoffer, der tidligere var klassificeret af giftnavnene. Der stilles skærpede krav for, at et stof kan godkendes. Og der indføres tidsbegrænsning på godkendelserne; så kan vi jo i udvalget diskutere denne tidsbegrænsnings længde.

Det sidste er i hvert fald rimeligt i en tid, hvor der hele tiden sker nye ting på området og heldigvis ofte sådan, at man finder frem til mindre farlige og lige så anvendelige stoffer, der kan afløse produkter, som man tidligere følte det nødvendigt at godkende. Men det kræver faktisk også, at der skaffes udvej for en hurtigere godkendelsesprocedure end den, man nu kender, naturligvis fortsat under hensyn til de sikkerhedskrav, der må stilles i denne forbindelse til såvel anvendelse som bivirkninger. Det er også en logisk følge, at man så kan inddrage stoffer, når man får mere hensigtsmæssige frem.

Med hensyn til om sprogbrugen skal ændres nogle steder, f.eks. med hensyn til ordet »væsentlig«, ja, det må vi se at enes om i udvalget.

Ifølge sagens natur vil det være meget væsentligt – dér var det igen – at der skaffes midler til uddannelse i brug af midlerne og oplysning om deres virkemåde, f.eks. om doseringens betydning, desuden til forskning ikke mindst i biologiske bekæmpelsesmetoder. Det forekommer os hensigtsmæssigt, at man netop i denne forbindelse ændrer på afgiftssystemet, og hvor meget vi kan nå frem til, må vi igen kunne diskutere i udvalget. Det kolossalt voksende forbrug, der har

[Dagmar Mørk Jensen]

været, maner til eftertanke om, hvilke midler og metoder man kan finde frem til for at få bedre forhold og herunder også til, hvordan man får dækning af udgifterne.

Dette har været nævnt før, men jeg vil gerne gentage det: fra Statens Planteavlfsforsøg har vi set et katalog over, hvad der kan og bør gøres for at nedsætte pesticidforbruget i jordbruget. Dette katalog vil sikkert blive studeret med stor interesse i udvalget, ligesom der må ses på de specielle forhold, der vedrører gartneriet. Med andre ord, selv om hr. Hjortnæs altså absolut ikke synes, det er tilfredsstillende, så agter Det Radikale Venstre at gå positivt ind i arbejdet med forslaget, men vi vil da meget gerne se på, om der kan blive mulighed for yderligere stramninger.

(Kort bemærkning).

Gade (SF):

Jeg vil sige til de Radikales ordfører, at det er da rigtigt, det her er en skærpelse i forhold til eksisterende regler. Det er jo en skærpelse, der kom på grund af et SF-forslag, og på grund af at der var et flertal – Socialdemokratiet, de Radikale, SF og VS – som skrev en beretning om nogle hovedprincipper.

Min kritik går på to ting. Det ene er afgiftens størrelse – den kritiserede vi også stærkt sidste gang – og det andet er, at vi er nødt til at måle skærpelsen efter problemets omfang. Og dér synes jeg da i hvert fald, at det må gøre indtryk, når vi i dag i avisen kan læse, at forskere fra Planteværnscenteret skriver det, som vi hele tiden har sagt vi var meget bekymrede for ville ske, at nu ser vi pesticidrester udvasket i grundvandet. Det må da også få indflydelse på os i den her sag om, hvor stærk en skærpelse vi skal forlange, og hvor lidt vi skal nøjes med.

(Kort bemærkning).

Hjortnæs (S):

Jeg har stor forståelse for, at fru Dagmar Mørk Jensen og Det Radikale Venstre er blevet beskedne i deres forventninger til regeringen.

Det indlæg, jeg kom med, skal ikke forstås på den måde, at vi ikke kan stemme for det forslag, der ligger på bordet. Selvfølgelig skal

vi have de gamle midler ind under en godkendelsesordning osv. Men jeg går ud fra, at fru Dagmar Mørk Jensen sammen med os andre vil være med til at studere de tidsfrister, som ministeren har forlænget, nøjere. Jeg går ud fra, at fru Dagmar Mørk Jensen og Det Radikale Venstre vil være med til at overveje at forbyde en række bekæmpelsesmidler, at få indført forbud mod anvendelse af ukrudtsbekæmpelsesmidler i offentlige parker og anlæg, måske i private haver, og overveje sprøjtefrie zoner, overveje regler om randsprøjtning, overveje forbud mod forebyggende sprøjtning osv.

Mit indlæg gik på, at dette forslag ikke vil reducere forbruget af bekæmpelsesmidler med ét eneste gram. Og jeg håber sandelig, at fru Dagmar Mørk Jensen sammen med os andre endnu en gang vil være med til at presse regeringen til at gennemføre noget, som kan virke. Jeg tror faktisk også, at det er det, miljøministeren inderst inde håber på at fru Dagmar Mørk Jensen vil hjælpe os andre med.

(Kort bemærkning).

Dagmar Mørk Jensen (RV):

Jeg skal blot for klarhedens skyld tilføje, at min bekymring såmænd kun gik på, om man skulle gøre ministeren så forskrækket, at han trak sit forslag. Det forstår jeg nu der ikke er grundlag for.

Så skal jeg bare sige, at vi ikke med mit indlæg har bundet os til nogen størrelse på afgiften eller til nogen tidsfrister. Og vi er meget lydhøre over for faglige og saglige anbefalinger fra Statens Planteavlfsforsøg.

Ove Jensen (FP):

Lovforslaget er helt nødvendigt, idet meget tyder på, at der overhovedet ikke bliver brug for sprøjtegifte fremover. Og det skal jeg forklare.

Folketinget har jo pålagt landbruget miljøinvesteringer på 3½ mia. kr. til møddingsbeholdere, gyllebeholdere, ensilagebeholdere, og hvad det ellers hedder. Det har landbruget ikke råd til. Derfor vil disse arbejder ikke blive udført. Så vil landmændene sende husdyrene på slagteriet, og så er der ingen gødning fra husdyrene. Gødning fra husdyrene er jo i dag en væsentlig andel af landbrugets samlede gødningsforbrug. Det vil så forsvin-

[Ove Jensen]

de totalt. Samtidig selvfølgelig også indtægten fra husdyrbruget.

I tillæg til det har regeringen jo lige vedtaget, så vidt mig bekendt, at kunstgødningsforbruget skal nedsættes med 100.000 t på tre år. Og med den lille mængde gødning, der så tilføres markerne, vil der ikke gro andet end ukrudt på markerne. Når man sprøjter, så er det jo for at bevare en afgrøde. Og når der ingen afgrøde er, men der kun er ukrudt, er der ingen grund til at sprøjte.

Derfor er der ingen grund til at lave loven om sprøjtegifte om, det er helt unødvendigt.

Miljøministeren (Chr. Christensen):

Jeg vil gerne sige ordførerne tak for den i virkeligheden positive holdning over for forslaget indhold. Det er jo en genfremsættelse, og derfor vil det være meningsløst at gentage, hvad jeg sagde ved behandlingen af lovforslag nr. L 270 den 22. maj i år.

Som nævnt i fremsættelsestalen er der i forhold til det forslag, vi behandlede dengang, foretaget nogle mindre ændringer i lovforslaget. Forslaget her er som bekendt først og fremmest et led i opfølgningen af den dagsorden, der blev vedtaget i forbindelse med forespørgselsdebatten om bekæmpelsesmidler i marts i år. Som det næste led i opfølgningen af dagsordenen er jeg ved at udarbejde en handlingsplan om nedsættelse af forbruget af bekæmpelsesmidler. Det er nødvendigt, at vi foretager disse manøvrer, ellers når vi ingenting. Det kan ikke hjælpe, at vi tror, vi klarer miljøproblemerne bare med mange, mange ord og trusler, og jeg ved ikke hvad. Der skal bestilles noget, og der skal lægges konkrete ting frem, og det kommer der.

Lovforslaget her er jo en genfremsættelse, bortset fra disse få ændringer, og en af dem består i en foreslået tidsbegrænsning for samtlige godkendelser med en forlængelse fra 5 år op til 8 år. Hermed bliver der overensstemmelse med de tilsvarende regler i miljøbeskyttelsesloven, som blev gennemført ved en ændring i sidste samling. Denne revurdering af tidligere godkendte midler foreslås gennemført inden for en periode på 5 år mod de tidligere foreslåede 3 år.

Hovedsigtet med lovforslaget er at skærpe kravene ved godkendelse af bekæmpelsesmidler og herved at lede forbruget over mod

anvendelsen af mindre skadelige midler og på længere sigt at medvirke til, at forbruget begrænses. Det er væsentligt at holde disse to hovedmålsætninger fast.

Det foreslås således, at særlig sundhedsskadelige eller miljøskadelige bekæmpelsesmidler ikke længere skal kunne godkendes, at bekæmpelsesmidler, som kan erstattes af væsentligt mindre farlige eller skadelige midler eller metoder, ikke skal kunne godkendes, og at de midler, som tidligere er godkendt af Giftnævnet, skal vurderes og godkendes på ny efter de nugældende regler for at kunne anvendes.

Ifølge forslaget skal provenuet af afgifterne for godkendelse, som i dag bruges til den løbende administration på området, også kunne bruges på følgende områder: forskning i bekæmpelsesmidlers indvirkning på sundhed og miljø, oplysning om midlernes rette anvendelse og undervisning i brugen af bekæmpelsesmidler.

Hr. Hjortnæs sagde noget meget vigtigt i sit indlæg. Socialdemokratiet ønsker igen at få et positivt samarbejde med miljøministeren. Det har jo været et klart præg ved sidste samlings miljødebatter, at man her i Folketinget har opnået enighed om miljøforanstaltninger i en grad, som man ikke tidligere har set. Dette samarbejde har jeg ikke på nogen måde ønsket afbrudt. Jeg ved ikke, om andre kunne have fornemmelsen af, at det skulle ske. Jeg tager denne udtalelse som en meget positiv udtalelse, og på den baggrund skal jeg afstå fra at kommentere hr. Hjortnæs' polemiske bemærkninger angående min handlemåde på det sidste og ligeså landbrugsministerens ophold på Fyn.

Men hr. Hjortnæs var inde på noget centralt vedrørende sagen, vi diskuterer her, og det var bl.a. spørgsmålet om godkendelses- og revurderingsarbejdet. Det er klart, at skærpelsen af godkendelsesordningen også vil kræve ressourcer. Det samme gælder revurderingen af de ca. 1.200 gamle midler. Der vil være behov for en tilførsel på området af ekstra personale og bevillinger til faglig bistand, til konkrete opgaver og til køb af bistand til større udrednings- og vurderingsopgaver. Her kan man bl.a. bruge noget af det provenu, der kommer ind.

Efter forslaget bliver godkendelserne tidsbegrænset til 8 år. Det giver myndighederne mulighed for at vurdere, om et middel fortsat

[Miljøministeren]

kan godkendes eller skal udgå, fordi der er fremkommet mindre skadelige eller mindre farlige midler. Efter de nye, skærpede krav og under hensyn til den forholdsvis korte godkendelsestid finder jeg det ikke begrundet at lade en godkendelse bortfalde fra den ene dag til den anden. Jeg mener, det er rimeligt, at der indrømmes producenter og importører en kortere frist til at indstille deres markedsføring.

Men når det er sagt, så skal det også siges lige så klart, at hvis man finder det påkrævet omgående at gribe ind over for et middel af miljømæssige eller sundhedsmæssige grunde, ja, så kan det selvfølgelig ske med omgående virkning.

Forslaget forudsætter, at Miljøstyrelsen inden 5 år efter lovens ikrafttræden har revideret samtlige midler, som er klassificeret af Giftnævnet. Under hensyn til antallet af midler, der skal revideres, og at godkendelsen skal ske efter de skærpede regler i lovforslaget, finder jeg det ikke forsvarligt at fremskynde arbejdet yderligere.

Man har været inde på afgiftssatsen, det var specielt hr. Gade, der tog dette problem frem. Når jeg har valgt at fjerne den øvre grænse for afgiften, er det ud fra et lighedssynspunkt, idet afgiften efter forslaget vil blive fordelt ligeligt i forhold til omsætningen af det enkelte middel, hvorimod det efter den nugældende ordning er midler med en lille omsætning, der forholdsvis belastes af den største afgift. Alene det, at man ophæver afgiftsloftet, indebærer mere end en tredobling af provenuet. Jeg har derfor fundet det rimeligt at nedsætte afgiften fra 2½ til 1½ pct. Hvad betyder det? Det betyder, at provenuet ikke bliver tredoblet, men fordoblet, og det vil altså sige, at afgiftsprovenuet nu bliver på 22 mill. kr.

Fru Dagmar Mørk Jensen var inde på, om jeg kunne være blevet så forskrækket, at jeg tager forslaget tilbage. Hvis jeg skulle blive forskrækket på grund af indlæg fra hr. Hjortnæs' side, så havde jeg for længst været over alle lande og grænser, så den bekymring behøver fru Dagmar Mørk Jensen ikke have.

Men jeg vil da gerne sige, at jeg er meget glad for den positive tilslutning, fru Dagmar Mørk Jensen gav til substansen og til at forhandle om de problemer, der kunne stå tilbage.

Det er rimeligt at sige til hr. Ove Jensen, at det bør ikke stå i referatet af denne debat, at vi har pålagt landbruget en miljøinvestering på 3½ mia. kr. Beløbet, der er pålagt med de foranstaltninger, der er gennemført i henhold til NPO-problematikken, skønnes at ligge mellem 2,7 og 3 mia. kr. Dertil kommer, at der i løbet af kort tid bliver lejlighed til at diskutere tilskudsmulighederne til landbruget for at kunne gennemføre disse foranstaltninger. Mit skøn er, at de tilskud, der her kan komme fra statens side til landbruget, ligger på 700-800 mill. kr., hvis forslaget bliver vedtaget. Dermed er det jo altså et helt andet tal for dansk landbrugs miljøinvesteringer, og jeg tror og håber, at der fortsat bliver brug for lovgivning angående disse bekæmpelsesmidler.

Hjortnæs (S):

Jeg er glad for, at ministeren ikke betragter mig som sådan en bussemand; men jeg håber sandelig, at ministeren tager de bemærkninger, jeg er fremkommet med, alvorligt, for de er meget alvorligt ment.

Jeg har ved tidligere lejligheder, ved forespørgselsdebatten, og da vi sidst havde det fremme, udtalt min store bekymring for bekæmpelsesmidlernes indvirkning på miljøet i jordskorpen, og de problemer, det giver faunaaen, og masser af mennesker i det her land er dybt bekymrede over de tiltagende allergisygdomme, som mange tror er et resultat af landbrugets betydelige forbrug af bekæmpelsesmidler. Så jeg tager altså meget alvorligt på de her ting, og jeg vil understrege igen, at forslaget, som det ligger, er der sådan set ikke noget i.

Fristerne vil vi gerne diskutere. Vi tror ikke, de er sagligt rigtige, og vi er kede af, at det har noget med penge at gøre. Vi må skaffe de penge, så vi får tingene kørt hurtigst muligt igennem.

Men det er altså vores opfattelse, at det her faktisk ingenting hjælper. Ministeren siger, at der står i den nye regel, at produkter, der er særlig farlige for sundheden og særlig skadelige for miljøet, ikke kan godkendes, og det kan jo godt umiddelbart se ud som en skærpelse. Men jeg tror faktisk ikke på, det er en skærpelse i forhold til den gældende lovgivning. Det er en anden formulering, men hvis ikke ministeren under udvalgsarbej-

[Hjortnæs]

det er i stand til at dokumentere klart, at denne ændrede formulering betyder, at det og det og det og det konkrete bekæmpelsesmiddel, der er i handelen i dag, ikke vil kunne forhandles mere i Danmark, fordi det med den nye formulering vil være klart stridende mod loven, så er der reelt ikke noget indhold i det.

Jeg tror ikke, ministeren kan sige det, for så havde ministeren skrevet det i sine bemærkninger, så var det allerede fremgået, hvad denne ændrede formulering konkret vil komme til at betyde. Og derfor tror jeg ikke på det. Det er derfor, jeg tillader mig at sige, at der er ikke ét grams nedsættelse i det her lovforslag. Det er fornuftigt nok at gøre det her, men det er, som jeg også har sagt nogle gange, efter princippet mindste fællesnævner, specielt i regeringen.

Men jeg håber selvfølgelig – og nu gentager jeg mig selv – at der vil ske det, som er sket de andre gange, hvor vi har fået et positivt samarbejde i gang med ministeren, at først spiller ministeren ud efter dette princip med mindste fællesnævner, og det er ikke godt nok, det ved ministeren udmærket, men så kommer Det Radikale Venstre, Socialistisk Folkeparti og Socialdemokratiet og siger til ministeren: det går ikke det her, vi ønsker det og det og det og det, og der er flertal for det. Så gør ministeren det fornuftige at sige: jamen det kan vi da ikke lade dem løbe med; jeg kan ikke som miljøminister sidde stille og roligt og se på, at de gennemfører disse ting hen over hovedet på regeringen. Og så sker der noget.

Det har altid været processen, og det bliver også processen denne gang, håber jeg, hvis ikke også ministerens beslutningskompetence såvel som hans talekompetence udadtil er placeret i lommerne på hr. Skrumsager Skau.

Miljøministeren (Chr. Christensen):

Jeg tror, det er nødvendigt at gentage over for de bemærkninger, hr. Hjortnæs er kommet med her, hvad det er, dette lovforslag skal tjene til. Det er væsentligt for virkelig at kunne tage fat på dette lovforslag, at man ved, at særlig sundhedsskadelige eller miljøskadelige bekæmpelsesmidler ikke længere skal kunne godkendes, at bekæmpelsesmidler, som kan erstattes af væsentligt mindre

farlige eller skadelige midler eller metoder, ikke skal kunne godkendes, og at midler, som tidligere er godkendt af Giftnævnet, skal vurderes og godkendes på ny efter de nugældende regler for at kunne anvendes.

Det er altså et spørgsmål om at få fat på de farlige stoffer, vi har med at gøre, og få dem fjernet og om at dreje forbruget over på mindre skadelige. Dertil kommer så den handlingsplan, som hr. Hjortnæs kommenterede før. Det er denne handlingsplan, der vil lægge op til en nedskæring af forbruget. Det er mit håb – og jeg skal sige det meget stilfærdigt – at vi i al fald i første omgang kan nå til ca. 25. pct. eller mere, så handlingsplaner kan opfylde deres virkelig positive formål.

Med disse bemærkninger håber jeg på en velvillig og en hurtig behandling af lovforslaget.

(Kort bemærkning).

Hjortnæs (S):

Jeg må minde ministeren om, at efter de gældende regler kan man også nægte godkendelse, hvis midlet anvendt efter forskrifterne stadig udgør en risiko for sundhed og miljø. Sådan hedder det i den gældende regel. Det er denne regel, man nu formulerer lidt om, og jeg er ked af at måtte sige det, hr. minister, men jeg tror ikke, at denne ændrede formulering betyder, at der er ét eneste af de bekæmpelsesmidler, der er på markedet i dag, der vil blive forbudt, hvis ikke ministeren vil stå frem og klart dokumentere dette i udvalget. Jeg håber, ministeren kan sige, at dette faktisk betyder, at det og det middel ikke længere kan sælges i Danmark. Der står ikke noget om det i bemærkningerne, og jeg tror, ministeren ville have skrevet det dér, som jeg sagde før, hvis det havde været tilfældet. Det er derfor, jeg tror, at denne ændrede formulering, som kan se meget smart ud, er uden reelt indhold.

Det var baggrunden for min udtalelse, men det fordyber vi os i under udvalgsarbejdet, ligesom vi fordyber os i alle de andre regler. Jeg synes, det er udmærket med en handlingsplan, hr. minister, men jeg synes lige så godt, vi kan handle i forbindelse med behandlingen af dette forslag, og jeg har tillid til, at det grønne flertal endnu en gang vil være i stand til at tilføre forslaget de æn-

[Hjortnæs]

dringsfoslag, som gør, at det bliver brugeligt, også i relation til at bringe forbruget af bekæmpelsesmidler ganske væsentligt ned.

Skrumsager Skau (V):

På utallige opfordringer fra hr. Hjortnæs skal jeg fortælle, at de andre partier på ingen måde har deponeret deres synspunkter hos Venstre, men det er jo et led i vores rationalisering og et led i den almindelige måde, som Folketinget arbejder på, at vi selvfølgelig varetager hinandens interesser, hvis vi kan. Så går det hurtigere, og så behøver vi ikke at sidde her til kl. halv syv, halv otte, halv ni i aften. Alle de synspunkter, jeg er kommet frem med her, er selvfølgelig afstemt efter de andre politiske partier i firkløveret.

Hr. Hjortnæs var inde på – og ministeren har også svaret – at vi ved positivt, at jo mere viden der er, jo bedre uddannelse der er, jo bedre oplysninger der er, f.eks. om klimatiske forhold, jo større mulighed er der for at få reduceret mængden af aktivt stof, som anvendes på vore marker. Jeg har nævnt tidligere, at i indeværende år er forbruget af værnsmidler faldet ganske betydeligt, og jeg er sikker på, at den forbedrede uddannelse og den forøgede viden i fremtiden vil bevirke en yderligere reduktion i anvendelsen af værnsmidler.

Gade (SF):

Verden er jo besynderlig. Det, som hr. Skrumsager Skau kalder værnsmidler, kalder jeg sprøjtegifte, men vi må jo leve med, at vi bruger så forskellige ord om det samme.

Debatten har vel nok afsløret, at der selvfølgelig er et problem med, at vi nu behandler dette forslag og senere skal behandle en samlet handlingsplan. Det er nok især et problem m. h. t. afgiftens størrelse, hvor vi er nogle, muligvis et mindretal, som mener, at vi også skal have styrende afgifter.

Så vil jeg gå lidt ind på det, ministeren siger.

Der sættes nu penge, ikke styrende afgifter, men penge af til at satse på forskning, oplysning og undervisning for på den måde at få forbruget ned. Javel, lad os tage den angrebsvinkel.

Hvad er der så sat af af penge? Det er vel en forhøjelse på godt og vel 10 mill. kr., det her handler om, i forhold til i dag. Her er

det da interessant – og jeg vil gerne bede om ministerens kommentar til det – at landbruget selv mener, at i deres egen fond, den, som de ønsker, skal der flere penge til.

Hvor meget forskning kan der laves for sølle 11 mill. kr.? Det er jo det, der helt oplagt er en stor, stor skavank, også hvis jeg tager ministerens egne præmisser. Og derfor bliver mit spørgsmål hermed også rettet til fru Dagmar Mørk Jensen.

Jeg går ud fra, at dette skal ses i sammenhæng med, at forbruget skal ned. Jeg går ud fra, at det, fru Dagmar Mørk Jensen sagde, er: vi vil ikke diskutere styrende afgifter nu på dette område. Så tager jeg det som udgangspunkt, og så spørger jeg fru Dagmar Mørk Jensen: tror Det Radikale Venstre, at der er sat penge nok af til forskning, oplysning og undervisning, så vi får en markant nedgang i brugen af bekæmpelsesmidler? Skulle 10 mill. kr. virkelig være nok til det? Hvor mange landmænd kan blive sendt på efteruddannelseskursus? Hvor mange pjecer og hvor mange kurser kan der laves? Og oplysningsinitiativer? Og så ikke mindst det med forskning?

Efter min opfattelse er det virkelig skavanken i ministerens argumentation, og jeg håber ikke, de Radikale vil lægge det til grund, for jeg mener, de Radikales udgangspunkt må være: vi skal være sikre på, at vi får en nedgang i forbruget.

Jeg vil spørge fru Dagmar Mørk Jensen, når vi nu går til udvalgsbehandling om denne sag, om det er synspunktet, at der er sat penge nok af, der driver de Radikale, eller det er synspunktet, at vi må undersøge nøje i udvalget, om der er penge nok til de metoder, der er foreslået.

Dagmar Mørk Jensen (RV):

Nu er jeg jo ikke tankelæser, men alligevel har jeg opfattelsen af, at hr. Gade og jeg er enige om målet, og at det netop er de saglige oplysninger, vi gerne vil have frem i udvalget.

Ove Jensen (FP):

Med hensyn til ministerens udtalelse om, hvor stor landbrugets udgift til de miljøforbedrende foranstaltninger vil blive, kan jeg kun sige, at for det første er støtteordningen jo ikke vedtaget endnu. Derfor kan hverken

[Ove Jensen]

ministeren eller jeg selvfølgelig vide, hvor stor den reelle udgift vil blive for landbruget. Men det er i hvert fald en kendsgerning, at uanset hvor stor eller hvor lille udgiften bliver, så er forholdet i dag det, at alene det, som er vedtaget med denne udgift til landbruget, har medført, at besætninger bliver sat ud, og det er ikke bare enkelte besætninger, det er mange besætninger, og det er store besætninger. Derfor går udviklingen i hvert fald helt tydeligt i den retning, at vi får færre husdyrbrug her i landet, og det synes jeg da er skammeligt.

Så vil jeg godt sige om forslaget her, at det er da selvfølgelig udmærket, at vi får stoffer, der er så lidt farlige som muligt. Det er der vel ingen der kan have noget imod, det kan alle kun hilse med glæde. Der er jo ingen, der ønsker at skade miljøet med sprøjtemidler, hvis det kan undgås, så man sprøjter jo kun, når det er nødvendigt. Men jeg kan ikke se nogen grund til, at man, når man nu vil have – sådan tror jeg der står i forslaget – »en bredere anvendelse af afgiften«, skal benytte lejligheden til at forhøje afgiften til det dobbelte.

Og så vil jeg også godt lige tilføje, at når man harcerer over, at der bliver brugt for store mængder sprøjtegifte, skal det jo ses i sammenhæng med, at landbruget i de sidste år har lagt sin produktion om, f.eks. har vinterafgrøder i meget større udstrækning, end man har haft tidligere, og det i sig selv har jo en gavnlig effekt, idet det skulle give en mindre grundvandsforurening, altså en mindre nedsivning af nitrat. Alle de sagkyndige er jo enige om, at dette medvirker vinterafgrøder til, og det er da i hvert fald en god ting.

Nu kunne jeg forstå på hr. Gade, at man i det såkaldte grønne flertal også overvejer helt at forbyde at sprøjte om efteråret, altså sprøjte vintersåede afgrøder, og det skulle ikke forbavse mig, om det bliver det næste, der bliver vedtaget. Men da skal man bare være klar over, at når man sprøjter vinterafgrøder om efteråret, lige så vel som når man sprøjter andre ting, er det for at få vinterafgrøden til at overvintre. Det er jo ikke for sjovs skyld, man sprøjter den, og derfor kunne det jo gå sådan, at virkningen af det, det såkaldte grønne flertal eventuelt vil komme med næste gang, bliver nogle sorte marker om vinteren i stedet for nogle grønne mar-

ker. Man skal passe på, at det ikke kommer til at gå sådan.

(Kort bemærkning).

Gade (SF):

Jeg ved ikke, om hr. Ove Jensen har misforstået mig. Den artikel, jeg læste op af, har jeg i hvert fald tolket sådan, at det bl.a. var den round-up-benyttelse, man har om efteråret, som nogle forskere nu siger man måske skal overveje at forbyde. Det, jeg vil spørge hr. Ove Jensen om i denne forbindelse er, om det slet ikke gør noget som helst indtryk på ham, at vi nu får meldinger om, at pesticidrester kan udvaskes i grundvandet. Jeg har jo nu brugt en del tid på at citere denne artikel, og det er, fordi det ikke bare er et læserbrev fra tilfældige mennesker. Det er mennesker, der beskæftiger sig med dette. Det er de eneste, der forsker på området, og det er mennesker, som har tradition for at udtrykke sig meget forsigtigt.

(Kort bemærkning).

Ove Jensen (FP):

Naturligvis gør det indtryk, og derfor har jeg også lige stået og sagt her, at jeg absolut er positiv over for, at vi kun bruger sprøjtemidler, der skader mindst muligt, og ikke bruger dem mere end højst nødvendigt.

Og så er jeg da glad, hvis jeg har misforstået – og det har jeg altså – hr. Gade. Det var altså round-up, han talte om, når man ikke må sprøjte om efteråret. Det var ikke således, at man ikke måtte sprøjte vinterafgrøder om efteråret. Det ville være en meget farlig udvikling, for så får vi en sort mark om vinteren, og så har vi nitratnedsivning om vinteren og skal til at så igen til foråret. Men det er jeg altså glad for at jeg har misforstået.

Miljøministeren (Chr. Christensen):

I anledning af hr. Ove Jensens bekymring for, at dansk landbrug eventuelt skulle gå ned på grund af de foranstaltninger, der nu er lavet, synes jeg, det er rimeligt at sige, at dansk landbrug ønsker ikke at bidrage til forureningen, som tilfældet har været indtil nu. Det er baggrunden for, at de foranstaltninger, der er gennemført, er gennemført i fuld enighed med dansk landbrug.

[Miljøministeren]

Må jeg sige med hensyn til disse sprøjtemidler, at det er jo rigtigt, som hr. Ove Jensen sagde, at man kun sprøjter efter behov nu. Jeg er meget glad for, at man i landbruget har forladt plansprøjtningen. Det vil sige, at nu sprøjter man ikke bare automatisk.

Det er også rigtigt, at man på kornarealerne har set en betydelig forøgelse af vintersæd, men det medfører en ubehagelig situation. At vinterafgrøderne kan opsuge kvælstoffet bedre er en positiv virkning, men en negativ er, at da det overvejende er vinterbyg, man har som vinterafgrøder, og da arealerne med vintersæd af det samlede kornareal var ved at være oppe på 45 pct., er det jo ret alvorligt, når vi ved, at netop denne vintersæd bliver angrebet af en del svampe, som man er nødt til simpelt hen at fjerne med bekæmpelsesmidler; ellers bliver der ikke nogen væsentlige afgrøder. Det er dér, problemerne ligger.

Må jeg sige til hr. Gade med hensyn til, om der er penge nok eller ikke, at det er dog en fordobling.

Og så vil jeg godt sige, at den handlingsplan, vi arbejder med i øjeblikket, selvfølgelig også bygger på vore muligheder for at indsamle ekspertise fra andre instanser, så vi ikke sidder ovre i Miljøministeriet og gør dobbelt arbejde. Jeg ved, at man på forskningsområder inden for landbruget efter lang tid har nået nogle resultater, der klart siger, at vi kan og skal begrænse forbruget af bekæmpelsesmidler, og at man dér arbejder med den realistiske mulighed, at man nok kan gå op til en 25-30 pct.s nedskæring i forbruget af bekæmpelsesmidler. Så synes jeg egentlig, vi er nået et godt skridt fremad.

(Kort bemærkning).

Ove Jensen (FP):

Når miljøministeren siger, at de miljøforbedrende foranstaltninger over for landbruget er aftalt i fuld enighed med landbruget, er det naturligvis rigtigt. Men det er altså aftalt med landbrugets ledere, og miljøministeren har naturligvis heller ikke haft mulighed for at aftale det med andre. Jeg synes dog godt, jeg vil benytte lejligheden til at tilføje, at de enkelte landmænd, de landmænd, som er i en økonomisk klemme nu og ikke har råd til at foretage disse investeringer, og som derfor er tvunget til at slagte

deres besætning, i hvert fald ikke er enige med hverken miljøministeren eller regeringen eller landbrugets ledere. Det har jeg talt med så mange om, at jeg i hvert fald kan sige det helt sikkert.

Så tror jeg, det var en fortalelse, ministeren kom med, at det overvejende var vinterbyg, der blev avlet nu. Det er det ikke. Vinterbyg er stærkt på vej ud, og det, der bliver avlet nu, er overvejende vinterhvede, raps, frø og forskellige frøgræsser. Vinterbyg er altså på vej ud af billedet, fordi den ikke kan overvintre.

(Kort bemærkning).

Gade (SF):

Jeg kan forstå, at ministeren er glad for det, der sker i landbruget, at der tages hånd om det, at man ikke plansprøjter, men behovsprøjter i stedet for osv. Det er nogle gode overskrifter, men det dækker jo over, at det har været værre, alligevel sprøjtes der da helt oplagt stadig for meget. Jeg mener, det må være helt oplagt, at en 25 pct.s nedskæring af forbruget i hvert fald er noget, vi skal have tidsrammer på, ligesom når vi i øvrigt vil have begrænset noget, og så er 25 pct. bedre end ingenting.

Det er et område, som jeg tror man kan lave bedre alliancer med landbruget på, end når det gælder kvælstofgødningen, og det skal vi da udnytte, også fordi almindelige landmænd opfatter dette som gift og som et problem, som de ikke har lyst til at have. De har en vis ulyst til at deltage i den forurening, de er i gang med.

Landbruget mener selv, at hvis man skal gøre noget ved forskning, uddannelse og oplysning, skal man i hvert fald bruge 17 mill. kr. Jeg tror stadig, det er for lidt, især til det med uddannelse, for i vores forskning, i vores tankegang, ligger, at alle landmænd skal uddannes i dette her. Vi har en plan, som vi har forelagt før, om, at man skal have et certifikat for at få lov til at sprøjte. Men skal alle landmænd uddannes i dette – og det mener vi de skal, og jeg vil gerne bruge penge på det, jeg vil gerne finde pengene – er 10 mill. kr. alt for lidt.

Jeg håber, jeg kan tolke, ikke så meget ministerens, men fru Dagmar Mørk Jensens indlæg sådan, at Det Radikale Venstre under udvalgsarbejdet vil lægge vægt på at vurdere,

[Gade]

om vi kan sikre, at forskningen bliver øget, som vi ønsker det, om vi kan sikre, at der bliver penge nok til oplysning, og om vi kan sikre, at undervisningsindsatsen bliver omfattende nok. Vi tror, at hvis det giver en nedgang på frivillig basis, så er Det Radikale Venstre villig til under udvalgsarbejdet at vurdere, om der skal flere penge til.

Vi tror, der skal mange flere penge til, hvis man skal nå det mål, man siger man vil nå.

Miljøministeren (Chr. Christensen):

Lige en kort replik til hr. Ove Jensen. Da det var på sit højeste, var det ca. 45 pct. af kornarealerne, der var tilsæt med vintersæd. Den væsentligste part her var vinterbyggen. Her på det allersidste er der noget, der tyder på – som også hr. Ove Jensen var inde på – at netop denne sort er stærkt på vej nedad, hvilket betyder, at der bliver mindre brug for sprøjtemidler mod disse svampesygdomme. Til gengæld får vi et endnu større kvælstofproblem.

Må jeg så sige til hr. Gade, at der er absolut ingen grund til at skjule, at landbruget er meget, meget langt fremme i vurderingen og planlægningen af denne reduktion af sprøjtemidler. Landbruget har også selv investeret og vil selv investere ikke ubetydelige summer, og hvis landbruget meddeler, at det vil investere 17 mill. kr., for det er det, der er brug for, vil det være meningsløst, om vi af den grund også investerede en større sum. Så er det, vi vil drage nytte af den investering, der sker, og også af den viden, man får, ved at den går ind i vores planlægning.

(Kort bemærkning).

Skrumsager Skau (V):

Kort til hr. Gade vedrørende kravet om mængdemæssige begrænsninger i anvendelsen af værnsmidler.

Jeg vil gerne fortælle hr. Gade, at af nogle stoffer skal vi bruge ret store mængder, og af andre stoffer skal vi kun bruge meget små mængder. F.eks. har vi jo stoffer på markedet i dag, som vi kun skal bruge 3, 4, 5 gram pr. hektar af, mens vi for at få samme virkning af andre stoffer skal bruge flere kilo.

Desuden skal selvfølgelig ind i vurderingen nedbrydeligheden af disse stoffer, og det har ikke noget med mængder at gøre. Man skal også se på effekten af de forskellige

midler. Derfor er mængdebegrænsning som sådan uinteressant; det er det andet, vi først og fremmest skal se på, og det er også det, man lægger op til i selve lovforslaget, nemlig en revurdering for at tage de stoffer ud, som er farlige for miljøet, og som nedbrydes langsomt.

I hele denne diskussion kan jeg ikke lade være med at tænke på, hvad vi som mennesker bruger af medicin og andre midler for at opretholde livet. I kroner og øre er det 3-4 gange mere end det, vi bruger til behandling af vores planter.

(Kort bemærkning).

Gade (SF):

Til hr. Skrumsager Skau om nedbringelse af mængder.

Det er naturligvis aktivt stof. Jeg er helt enig i, at der er problemer vedrørende nedbrydelighed osv. Det fremgik også klart af de to beslutningsforslag, som SF fremsatte sidste år og forrige år. Det, som hr. Skrumsager Skau skal forstå, er, at vi er også ved at miste tålmodigheden. Vi har prøvet at skaffe flertal for dette, fra vi rejste sagen første gang for 2 år siden i Folketinget. Det, vi venter på, er handling, der står mål med problemernes størrelse.

Så vil jeg spørge miljøministeren: er grunden til, at vi skal bruge så få midler, at afgiften skal være så lille, at vi synes, Dansk Agrokemisk Forening skal være med til at foretage forskning? Så bliver jeg da helt forskrækket, hr. miljøminister! Det er jo det, der ligger i konstruktionen her. Dansk Agrokemisk Forening skal styre forskningen, og den skal vi så bare trække på. Det håber jeg bestemt ikke at Folketinget vil acceptere. Så håber jeg, at der her på stedet vil være et flertal, som siger: nej, hov, stop her! De 18 mill. kr., som vi lige så godt kan pålægge som afgift, som landbruget selv kan investere dem, de skal køres ind i et system, som vi har tillid til, som vi har tro på.

Så vil jeg også sige om uddannelse, oplysning osv., at det er oplagt, at det ikke skal lægges et sted, hvor Dansk Agrokemisk Forening får vetoret med hensyn til, hvad der bliver sendt ud. Jeg har fået tilsendt nok brochurer fra den branche til, at jeg overhovedet ingen tillid har til den. Hvis det, der nu opklares her af miljøministeren, er, at vi bare

[Gade]

skal trække på den viden, så synes jeg, at der her i sidste runde er blevet afsløret noget, som er meget forskrækkende for mig i denne plan, og som i hvert fald får mig til at sige, at hvis der ikke er et flertal, der vil fjerne det punkt, så må vi stemme forslaget ned. Vi kan ikke deponere vores handlefrihed og vores indsigt i Dansk Agrokemisk Forening.

(Kort bemærkning).

Ove Jensen (FP):

Jeg har kun den bemærkning til miljøministeren, at det forhold, at vinterbyggen er på tilbagetog, ikke er ensbetydende med, at vi får en større nedsivning af kvælstof til grundvandet, for det er ikke sådan, at de marker, som man ellers ville have sået vinterbyg i, lader man ligge usået om vinteren, hvorefter man sår vårsæd. Man sår i stedet for andre vinterafgrøder såsom hvede, raps og frøgræsser. Derfor har dette forhold ingen uheldig effekt på nedsivningen, og det er naturligtvis kun godt.

Miljøministeren (Chr. Christensen):

Jeg vil gerne sige til hr. Gade, at det hjælper ikke, at vi nu prøver at dreje debatten over på noget helt, helt andet. Jeg har ikke med ét ord nævnt Dansk Agrokemisk Forening. Vi har intet som helst med den organisation at gøre. Det er en producentorganisation, som forbrugerne naturligt må have forbindelse med, og det er landbruget.

Når hr. Gade så siger, at det er meget få midler, der er tale om, vil jeg da godt henvise til, at med lovforslaget her fordobles midlerne, og det synes jeg egentlig er et ganske godt resultat.

(Kort bemærkning).

Gade (SF):

Jeg synes ikke, ministeren skal slippe udenom. Ministeren sagde lige før, at vi skal trække på den viden, der ligger andre steder, og hvis der i landbruget findes anden viden, skal vi bruge den.

Så vil jeg spørge: den viden, der skal trækkes på, stammer den ikke fra den planteværnsfond, som 9 organisationer har dannet, herunder Dansk Agrokemisk Forening, Dakofo? Er det ikke bl.a. Dansk Agrokemisk Forening, som ministeren via Planteværns-

fonden vil trække viden fra? Hvis det ikke er det, må det jo være et andet sted, ministeren vil trække viden fra.

Vi får 10 mill. kr. mere til forskning. Det kan være, at disse penge ellers havde været på finansloven, all right. Man har nedsat afgiftsprocenten fra 2,5 til 1,5, og så har man fjernet det øvrige loft. Det er jo konstruktivt. Landbruget vil bruge 17 mill. kr., som kommer fra en afgift, som de pålægger sig selv, til Planteværnsfonden, og den sidder Dansk Agrokemisk Forening i. Hvis ministerens ord står til troende, betyder det også, at ministeren vil bygge sin politik på rådgivning bl.a. fra Dansk Agrokemisk Forening.

Miljøministeren (Chr. Christensen):

Vi bygger i vores forhandling med landbruget på de oplysninger, vi får fra dansk landbrug.

Må jeg så sige igen, at det beløb, der ville have været indhentet, såfremt jeg ikke havde foreslået en sænkning af procenttallet, var det tredobbelte beløb. Jeg finder det ikke rimeligt. Jeg finder, at en fordobling af dette beløb er rimeligt, og jeg synes, at hr. Gade skulle glæde sig over, at vi i denne situation får en fordobling af beløbet til de formål, som er skitseret i mit lovforslag.

(Kort bemærkning).

Gade (SF):

Glæden kan jo være på et lille sted, når man selv mener, der skal bruges mere, og har foreslået det i flere år.

Ministeren bekræfter, så vidt jeg kan forstå, at når man vil lægge vægt på forskningsresultater uden for Miljøministeriets regi, vil man trække på oplysninger fra landbruget. Er det ikke rigtigt, at den konstruktion, der så vil blive tale om, er, at landbruget vil trække sin viden fra Planteværnsfonden, som landboorganisationerne har del i, og at i Planteværnsfonden indgår Dansk Agrokemisk Forening? Er det ikke sådan, det hænger sammen?

Miljøministeren (Chr. Christensen):

Jeg håber, dette skal være min sidste bemærkning i denne sag.

Vi trækker på alle de oplysninger, vi kan få rundt omkring fra. Når jeg er bekendt med, at man inden for landbruget i øjeblik-

[Miljøministeren]

ket arbejder koncentreret med nedskæring af disse midlers brug, og at man dér vil investere et betydeligt beløb, så synes jeg, det er et positivt tiltag, et vældig godt initiativ, som gør, at vores beløb kommer til at stå i et helt andet relief, for netop vores beløb skulle jo bl.a. gå til uddannelse af landmændene, så de kunne forvalte disse ting på rette vis. Det er på den baggrund, jeg synes, det må være rimeligt, at vi ikke overlapper dette arbejde. Hvordan landbruget ellers forhandler med deres forskellige foreninger, konstruktioner el.lign. er noget, vi ikke skal blande os i.

(Kort bemærkning).

Gade (SF):

Det står nu stjerneklart for mig, hvordan det hænger sammen. Jeg skal sige, at den konstruktion kan vi ikke medvirke til, og vi vil gøre, hvad vi kan i udvalget for at få belyst de fulde konsekvenser af denne konstruktion.

Hermed sluttede forhandlingen.

Afstemning

Lovforslagets overgang til anden behandling vedtoges uden afstemning.

Tredje næstformand (Lilli Gyldenkilde):

Jeg forslår, at lovforslaget henvises til miljø- og planlægningsudvalget. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Meddelelser fra formanden:

Tredje næstformand (Lilli Gyldenkilde):

Der er ikke mere på dagsordenen.

I skrivelse af d.d. meddeler socialministeren, at hun ønsker i henhold til forretningsordenens § 19, stk. 4, at give Folketinget en skriftlig

Redegørelse om ældrepolitikken.

(Redegørelse nr. R 3).

Eksemplarer vil blive omdelt, og redegørelsen vil blive optaget i Folketingstidende.

Jeg foreslår, at forhandlingen om denne redegørelse finder sted tirsdag den 2. decem-

ber 1986. Hvis ingen gør indsigelse, vil jeg betragte dette forslag som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Skriftlig redegørelse:

Socialministeren (Mimi Stilling Jakobsen):

Socialministerens redegørelse af 30/10 86 om ældrepolitikken.

(Redegørelse nr. 3).

Der er tradition for, at de store linier på det sociale område tegnes med tilslutning fra et bredt spektrum af de politiske partier. Jeg håber, at denne tradition kan fortsætte, når jeg om kort tid fremsætter lovforslag om forbedrede regler.

Med denne redegørelse lægger jeg op til, at der allerede nu tages hul på debatten om initiativerne på ældreområdet.

Ældrekommissionen udstak fra 1980 til 1982 kursen for en sammenhængende ældrepolitik, vel vidende at en sådan ikke skabes på én gang. Jeg er glad for at kunne konstatere, at visse dele af forslagene allerede er gennemført af denne regering. Lad mig nævne førtidspensionsreformen, samordningsreglerne for tjenestemandspensionister og gennemførelsen af delpensionsordningen. Delpensionen var jo et ganske væsentligt element i kommissionens sammenhængende ældrepolitik. Jeg vil kalde ordningen den største socialpolitiske reform i adskillige år.

Regeringen vil fortsætte denne aktive linie på ældreområdet. Vi vil derfor nu fremlægge en såkaldt »ældrepakke«, der skitserer de meget betydelige forbedringer for de ældre, der senere udmøntes i lovforslag. Vi sætter ind på flere fronter på én gang, ja, faktisk på hele ældrepolitikens område: de samlede økonomiske, fysiske og sociale rammer for de ældres tilværelse.

Hvem er det så, vi skal lave ældrepolitik for?

Jo, det har betydning for en masse mennesker – i dag tæt ved 1 mill. – der stort set kun har én ting til fælles, nemlig at de har nået en vis alder. Aldersmæssigt spænder gruppen vidt, fra omkring 60 år til mennesker op i 90'erne. De ældres interesser, holdninger og behov er lige så varierede.

Statistikken fortæller os, at vi bliver flere og flere gamle, og at vi inden for en oversku-